

מבחן שלחן ערוך הרב – הלכות תלמוד תורה

- א. על מי חל חיוב תלמוד תורה של הקטן?**
- (א) הקטן מחויב בלימוד התורה.
 (ב) החיוב הוא רק על האב ללמדו, ולא על הבן – עד שיגדיל.
 (ג) משיכיר הקטן חייב ללמד את עצמו.
- ב. עד מתי מלמד את בנו פסוקים פסוקים בעל פה?**
- (א) עד שימלאו לו שלוש שנים שלמות.
 (ב) עד שימלאו לו ארבע שנים שלמות.
 (ג) עד שימלאו לו חמש שנים שלמות.
- ג. מאיזה גיל מתחיל ללמד את בנו אותיות?**
- (א) משיתחיל לדבר.
 (ב) משימלאו לו שלוש שנים.
 (ג) משימלאו לו ארבע שנים.
- ד. מאיזה גיל מתחיל ללמד את בנו תורה שבכתב?**
- (א) משימלאו לו ארבע שנים.
 (ב) משימלאו לו חמש שנים.
 (ג) משיהיי' בן שש או בן שבע.
- ה. מה הי' עיקר לימוד תורה שבכתב עם הילדים?**
- (א) קריאת המילים.
 (ב) פירוש המלות.
 (ג) נקודות וטעמים.
- ו. באיזה גיל לימדו את משניות?**
- (א) מעת שמלאו לו תשע שנים שלמות, עד שימלאו לו ארבע עשרה שנים שלמות.
 (ב) מעת שמלאו לו עשר שנים שלמות, עד שימלאו חמש עשרה שנים שלמות.
 (ג) מעת שמלאו לו תשע שנים שלמות, עד שימלאו לו חמש עשרה שנים שלמות.
- ז. מהו עיקר לימוד התלמוד?**
- (א) הלכות פסוקות בלי טעמים.
 (ב) הטעמים של ההלכות בדרך קצרה.
 (ג) עמקי הטעמים וקושיות ופירוקים שבתלמוד.
- ח. מתי מותר למלמד ללמד בשכר?**
- (א) דוקא בקטנים הצריכים שימור.
 (ב) אף בגדולים שאין צריכים שימור.
 (ג) בגדולים שאין צריכים שימור מותר רק שכר בטילה.
- ט. איך גובים מהקהל שכר מלמדי תינוקות, מעיקר הדין?**
- (א) לפי מספר הבנים שיש לכל אב.
 (ב) כל אחד לפי ממונו, אפילו מי שאין לו בנים.
 (ג) סכום שוה לכל איש, אפילו תלמידי חכמים הפטורים ממסים.
- י. כמה תלמידים צריך להיות בכל כיתה?**
- (א) בכל כיתה של מקרא או משנה או גמרא יהיו כ"ה תלמידים.
 (ב) בכיתה של מקרא – כ"ה תלמידים. במשנה וגמרא מחלקים לשני כתות.
 (ג) בכיתה של מקרא ומשנה – כ"ה תלמידים. בגמרא מחלקים לשני כתות.

יא. עד כמה מחוייב האב ללמד בנו הלכות התורה?

- א) רק המצות הנוהגות עכשיו וטעמיהם.
- ב) גם המצות שאין נוהגות עכשיו וטעמיהם, בלי המקורות.
- ג) גם מקורות כל ההלכות בדרשות הפסוקים.

יב. באיזה זמנים צריך ללמד התינוקות בימות החול?

- א) ביום ולא בלילה, וחוץ מע"ש ויו"ט.
- ב) ביום ומקצת הלילה, ובע"ש ויו"ט – חוץ מסוף היום.
- ג) גם בע"ש ויו"ט – כל היום.

יג. מתי צריך ללמד התינוקות בשבת ויו"ט?

- א) בשבת חוזרים על הלימודים, וביו"ט – לא מלמדים אותם כלל.
- ב) בשבת לומדים, וביו"ט – חוזרים על הלימודים.
- ג) בשבת וביו"ט – חוזרים על הלימודים.

יד. מהו חיוב לימוד התורה על הנשים?

- א) חייבת ללמוד הלכות הצריכות להן בלבד, וחייבת בת"ת של בניה.
- ב) חייבת ללמוד בעצמה כל ההלכות, אבל אינה חייבת בת"ת של בניה.
- ג) אינה חייבת בת"ת של בניה, ולעצמה תלמוד ההלכות הצריכות לה.

טו. לדעת הרמב"ם, מאימתי נקרא בן עשרים?

- א) משיכנס לשנת העשרים.
- ב) משיכנס שלושים יום בשנת העשרים.
- ג) כשלא נשתירו שלושים יום מעשרים שנים מלאות.

טז. מתי נקרא כבש בן שנה לקרבן?

- א) מעת שימלאו לו שמונה ימים.
- ב) מעת שימלאו לו שלושים יום.
- ג) משתמלא לו שנה תמימה.

יז. באיזה שפה דברו בזמן בית המקדש?

- א) בזמן בית ראשון ושני, עמי הארץ בארמית ות"יח בלה"ק.
- ב) בבית ראשון כולם בלה"ק, בבית שני ת"יח בלה"ק.
- ג) בבית ראשון כולם בלה"ק, בבית שני כולם בארמית.

יח. כשמשלש לימודו, מה נקרא משנה ומה נקרא תלמוד?

- א) רמב"ם ורא"ש – משנה, טור ושו"ע – תלמוד.
- ב) רא"ש וטור – משנה, ב"י ושו"ע – תלמוד.
- ג) טור ושו"ע – משנה, רא"ש וב"י – תלמוד.

יט. מה נקרא ליגמר שבתחלת לימודו, ומה נקרא ליסבר שלומד אחר כך?

- א) הלכות בלא טעמים – ליגמר, הלכות בטעמים – ליסבר.
- ב) טעמי הלכות בקיצור – ליגמר, עומק טעמי ההלכות ולדמות מילתא למילתא – ליסבר.
- ג) עומק טעמי ההלכות ולדמות מילתא למילתא – ליגמר, קושיות ופירוקים – ליסבר.

כ. מתי יש להתחיל ללמוד בעומק קושיות ופירוקים?

- א) כשהגיע לבן עשרים.
- ב) אחר שנחקק בזכרונו כל התורה שבכתב ושבע"פ.
- ג) אחר שהגיע לבן ארבעים לבינה.

כא. מתי עובר על פן תשכח את הדברים גו'?

- א) כשלומד הלכות אחרות ושוכח מה שלמד תחלה.
- ב) כשטרוד בפרנסה ואינו מספיק לחזור על לימודיו.
- ג) כשמתעצל לחזור על לימודיו ושוכח.

כב. מי שהוא שכחן מטבעו, כיצד ילמד?

- א) ירבה בלימוד ולא יחוש לשכחתו.
- ב) ילמוד פרק אחד בהלכות הצריכות ויחזור עליו תמיד.
- ג) ילמוד דברי אגדה וספרי מוסר.

כג. מהו סדר קדימה ואיחור בלימוד התורה?

- א) סדר מועד, נשים, נזיקין, קדשים, טהרות, זרעים.
- ב) הלכות הצריכות, סדר זרעים, מועד, נשים, נזיקין, קדשים, טהרות.
- ג) הלכות הצריכות, סדר קדשים, טהרות, זרעים, מועד, נשים, נזיקין.

כד. מתי יוצא חובת תלמוד תורה בלימוד במחשבה?

- א) רק כששומע מפי המדבר בלימוד.
- ב) גם בשעת העיון להבין דבר מתוך דבר.
- ג) רק במשנה ותלמוד ולא במקרא.

כה. מתי יוצא חובת תלמוד תורה כשאינו מבין הפירוש?

- א) רק בתורה שבכתב ולא בתורה שבעל פה.
- ב) רק כשעולה לתורה, ולא כשלומד במשך היום.
- ג) גם בתורה שבעל פה יוצא חובת ת"ת, ולעתיד לבא יזכה להשיג מה שלמד בעוה"ז.

כו. אם אפשר לפסוק מתוך הרמב"ם?

- א) המורים מתוך משנתם מבלי העולם, כי לא נתבארו בו טעמי ההלכות.
- ב) אפשר, ואינה דומה למשנה, כי שחיברו מתוך מסקנת התלמוד.
- ג) לדעת הרמב"ם מותר שהיא מסקנת התלמוד, לדעת הרא"ש אסור שאין שם טעם ההלכה.

כז. מתי נדחה לימוד התורה מפני מצוה שא"א לעשותה ע"י אחרים?

- א) מצות ידיעת התורה נדחית, אבל לא מצות לימוד התורה.
- ב) שניהם נדחים מפני מפני מצוה שא"א לעשותה ע"י אחרים.
- ג) מצות לימוד התורה נדחית, אבל לא מצות ידיעת התורה.

כח. עד איזה זמן היו לומדים עם הנערים בימיהם?

- א) עד בן י"ח לחופה.
- ב) עד בן עשרים לרדוף.
- ג) ממשיכים ללמדו עד שיסיים כל התורה.

כט. מי שיש לו אשה ובנים ומצליח בלימודו, כמה זמן יעסוק בתורה כל יום?

- א) חצי היום יעסוק בתורה, ושאר היום יעסוק במלאכתו.
- ב) מקצת היום יעסוק בתורה, ושאר היום יעסוק במלאכתו.
- ג) בתחלה – חצי היום בתורה, ואחרי שלמד כל התורה – מקצת היום בתורה.

ל. כשאינו מצליח בלימודו, כמה זמן יעסוק בתורה כל יום?

- א) חצי היום יעסוק בתורה, ושאר היום יעסוק במלאכתו.
- ב) מקצת היום יעסוק בתורה, ושאר היום יעסוק במלאכתו.
- ג) יסתפק בפרק אחד שחרית ופרק אחד ערבית, ושאר היום יעסוק במלאכתו.

לא. כשמתפרנס מאחרים, כמה זמן יעסוק בתורה כל יום?

- א) יעסוק בתורה כל היום כולו.
- ב) יעסוק בתורה רוב היום.
- ג) אם מצליח בלימודו ילמוד כל היום, ואם דעתו קצרה ילמוד חצי היום.

לב. האם יש חיוב לעמול בתורה ולחיות חיי צער?

- א) כל אדם חייב בזה.
- ב) לומדים חיוב זה מהלל.
- ג) אין זה חיוב אלא למי שנשארו לבו לקיים מצוה זו כראוי.

לג. מתי יוצאים בפרק אחד שחרית ופרק אחד ערבית?

- א) כשאירע לפעמים גודל הטרדה במשא ומתן.
- ב) כשאינו מצליח בלימודו שיוכל ללמוד כל התורה.
- ג) מעיקר הדין יוצא בזה כל אחד ידי חובת תלמוד תורה.

לד. מתי הותר לאדם ללמוד חכמות העולם?

- א) אחרי שלמד כל התורה כולה.
- ב) כל מי שיוכל ללמוד מתוכם דברי תורה ודרך ארץ.
- ג) רק תלמיד חכם שיוכל ללמוד מתוכם דברי תורה ודרך ארץ.

לה. האם מותר לאדם לנהוג כבן עזאי ללמוד תורה כל ימיו ולא לישא אשה?

- א) אין זו עצת חכמים, אבל אין איסור.
- ב) אין מותר לעשות כן אלא לחכם כבן עזאי.
- ג) גם בן עזאי עבר על איסור בדבר זה.

לו. מתי מצות תלמוד תורה דוחה מצוה שאפשר להעשות ע"י אחרים?

- א) בהלכות הנוהגות, שהתלמוד מביא לידי מעשה, ולא בקדשים וטהרות.
- ב) אף בקדשים וטהרות, מצות תלמוד תורה גדולה משאר המצות.
- ג) רק בתחלת לימודו, משא"כ אחר שלמד כל התורה כולה.

לז. על מה אמרו לעולם יעסוק אדם אפילו שלא לשמה כו'?

- א) דוקא כשלומד מיראת העונש או מאהבת השכר הניתן מהשמים.
- ב) דוקא כשלומד לכבוד וגדולה שיקראוהו רבי.
- ג) יש אומרים שאף אם לומד שלא על מנת לקיים.

לח. אם מותר ללמד לתלמיד שאינו הגון ואינו מקיים?

- א) כשמלמדו הרי זה כזורק אבן למרקוליס.
- ב) חייב להחזירו למוטב ורק אח"כ מותר ללמדו.
- ג) אם א"א להחזירו למוטב, ילמד אותו כך, והמאור שבה מחזירו למוטב.

לט. מתי היה רגיל החכם לדרוש הלכות הצריכות לכל אדם?

- א) מידי שבת בשבתו בעת סעודה שלישית.
- ב) בימי הרגל.
- ג) מידי שבת בשבתו אחרי תפלת שחרית.

מ. מתי ת"ת של רבים דוחה מצוה שא"א לקיימה ע"י אחרים?

- א) י"א שת"ת דרבים דוחה בכל אופן, וי"א דוקא אם לא יוכלו להתאסף שוב ללמוד.
- ב) י"א – אם לא יוכלו להתאסף שוב ללמוד, וי"א דוקא באדם גדול המחזיר העם בתשובה.
- ג) ת"ת דרבים דוחה סעודה שלישית, אבל לא מצות הלויית המת והכנסת כלה.

מא. חסידים הראשונים, כמה זמן ארכו אצלם שלוש התפלות ביום?

- א) שלוש שעות.
- ב) שש שעות.
- ג) תשע שעות.

מב. מי שתורתו אומנתו אם חייב בק"ש ותפלה?

- א) חייב בק"ש דאורייתא, אבל לא בתפלה וברכות ק"ש.
- ב) חייב בק"ש וברכות ק"ש, אבל לא לתפלה שהיא חיי שעה.
- ג) חייב אף בתפלה אם השעה עוברת.

מג. חסידים ראשונים מתפללים באהבה ויראה, אם נדחה לימוד התורה?

- א) נדחית מצות והגית למי שלמד כבר כל התורה, אבל לא מצות ידיעת התורה.
- ב) נדחית גם מצות ידיעת התורה למי שעדיין לא למד כל התורה.
- ג) לא נדחית אף מצות והגית, כי תכלית אהבה ויראה בתפלה היא קיום מ"ע ומל"ת.

מד. מתי צריך ללמוד בלילה דוקא?

- א) מט"ו מני"א ואילך.
- ב) בכל לילות השנה בשוה.
- ג) אפילו בלילי תמוז, ומט"ו מני"א ואילך יוסיף.

מה. אם צריך ללמוד בקול, או סגי במחשבה?

- א) במחשבה יוצא אבל משכח לימודו, בקול אינו משכח.
- ב) במחשבה אינו יוצא, בלחש יוצא אבל משכח, בקול אינו משכח.
- ג) בלחש אינו יוצא, בקול יוצא חובת תלמוד תורה.

מו. היכן הוא עיקר מקום הלימוד והתפלה?

- א) בבית הכנסת, ואם אין ביהכ"נ - בבית המדרש.
- ב) תפלה בבית הכנסת ותורה בבית המדרש.
- ג) במקום שיש צבור בבית המדרש, ילמוד ויתפלל שם.

מז. איך גובים מעות לקניית ספרים לבית המדרש?

- א) רק לתורה שבכתב ולא לתורה שבעל פה.
- ב) בזמנינו – אף לתורה שבע"פ, וגובין רק מתלמידי חכמים הלומדים.
- ג) גובין לפי ממון, אף מעמי הארץ.

מח. מתי מותר להתפרנס מלימוד התורה?

- א) אם לומד מתחלה על מנת להתפרנס ממנה מותר.
- ב) אחרי שלמד לשם שמים, ועתה מניח מלאכתו ומתפרנס מלימוד התורה.
- ג) אחרי שלמד לשם שמים, ועתה יספיק לו מלאכת ארעי.

מט. מתי מותר להתפרנס מלימוד התורה, אף כשיספיק לו מלאכת ארעי.

- א) כאשר עי"ז יוכל לבוא לידיעת כל התורה.
- ב) כשמתמנה להורות הוראות.
- ג) כשאין במדינה גדול בחכמה כמוהו ורבים צריכים לו.

נ. כשהתלמידים לא הבינו אם מותר לכעוס עליהם?

- א) כשלא הבינו מפני עמקו לא יכעס, כשמתרשלים יראה רוגז ולא יכעס.
- ב) כשלא הבינו מפני עמקו יראה רוגז, וכשמתרשלים יכעס.
- ג) בכל אופן לא יראה רוגז אלא שונה וחוזר הדבר כמה פעמים עד שיבינו.